

MAASEIK, GREMELSLWEG

Archeologienota: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 1106

Titel

Archeologienota Maaseik, Gremelsloweg: Verslag van Resultaten

Auteur(s)

Jennes Niels & Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2017/00195 – Niels Jennes

Projectnummer J. Verrijckt

2022-236

Projectnummer Onroerend Erfgoed

20221139

Plaats en datum

Beerse, 16/09/2022

INHOUD

	Administratieve gegevens	3
1	Gemotiveerd advies	4
1.1	Aanleiding vooronderzoek	4
1.2	Resultaten vooronderzoek	4
1.3	Afweging noodzaak verder onderzoek	5
2	Programma van maatregelen	6
3	lijst met figuren	8
4	bibliografie	8

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2022-236
Projectcode Onroerend Erfgoed		20221139
Locatie	Provincie	Limburg
	Gemeente	Maaseik
	Straat	Gremelsloweg, Stenenbrugweg
Kadastrale gegevens	Gemeente	Maaseik
	Afdeling	1
	Sectie	A
	Percelen	openbaar
Coördinaten	Noord	X: 247280 Y: 201430
	Oost	X: 248238 Y: 201432
	Zuid	X: 247525 Y: 200944
	West	X: 247063 Y: 200513
Oppervlakte plangebied		Ca. 28.700 m²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 28.700 m²
Erkend Archeoloog		2017/00195 – Niels Jennes

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het bureauonderzoek vormen de geplande infrastructuurwerken aan de Gremelslo- en Stenenbrugweg in Maaseik. Dit bureauonderzoek is de eerste stap in het archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014.

Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

1.2 Resultaten vooronderzoek

Het plangebied is gelegen in de Maasvlakte tussen de Maas in het oosten en het Kempens Plateau in het westen. Het ligt op een hoogte van ca. 33 à 34 m +TAW. Op ca. 150 m ten noorden van het plangebied loopt de Witbeek, welke iets meer dan 3 km te noordoosten van het plangebied uitmondt in de Maas. De Bosbeek loopt zo'n 1,7 km ten zuiden van het plangebied om iets meer dan 3 km ten zuidoosten van het plangebied in de Maas uit te monden.

In de ondergrond is de Kiezeloölieformatie terug te vinden, meerbepaald het lid van Jagersborg. Het jongste lid uit de formatie bestaat uit fijne tot grove, asgrijze zanden met kleiige intercalaties. Het betreffen oude Rijnafzettingen.¹

De tertiaire, mogelijk nog vroeg-pleistocene formatie wordt afgedekt door verschillende midden- en laat-pleistocene fluviatiele en fluviolacustriene en lacustro-eolische afzettingen. Het pleistocene profiel wordt afgesloten door eolische sedimenten uit het Midden- en Laat-Pleistoceen, welke tijdens zijn opgewaaid vanuit het drooggevallen noordzebekken en hier weer zijn afgezet.

De verschillen in bodemtypesn van matig nat tot (matig) droog komen sterk overeen met het digitaal hoogtemodel van Vlaanderen. De droge bodems lijken in dit geval de hogere delen in het landschap te vertegenwoordigen.

Het plangebied was gelegen in voormalig heidegebied, op de rand met de akkers en weilanden. Op zijn minst vanaf de 19^e eeuw komt het huidig traject overeen met de gekarteerde wegen van toen. Verharding en vernieuwingen van de weg in het verleden hebben vermoedelijk gezorgd voor een reeds verstoord bodemarchief.

De opdrachtgever plant ter hoogte van de Gremelslo- en Stenenbrugweg een riolering in de vorm van een gracht of wadi. Er wordt er telkens één gepland langs beide zijden van de wegen: één voor vervuild water of rioleringswater en één voor onvervuild water of regenwater. Voor het uitgraven van de gracht of wadi wordt ongeveer 100 à 125 cm-mv gerekend. Langs de wadi of gracht wordt een groene strook voorzien. Daarnaast wordt ook het wegdek vernieuwd. De fundering en het wegdek samen hebben in totaal een dikte van 46 cm. Ze bestaat uit een dubbele steenslagfundering van in totaal 35 cm dik met hierop een onderlaag (7 cm dik), en tenslotte toplaag van 4 cm dik. De impact ervan is dat eventuele archeologische vindplaatsen zouden kunnen aangetast worden.

¹ DE GEYTER 2001.

Er wordt verwacht dat de locatie onder de weg een verstoord bodemarchief gaat opleveren. De weg gaat minstens terug tot het midden van de 19^e eeuw. De verharding, alsook de vernieuwingen in het verleden hebben vermoedelijk een verstoring van het bodemarchief met zich meegebracht. Daarnaast zijn de bodemingrepen te beperkt om enige kenniswinst bij een archeologisch vervolgonderzoek te kunnen opleveren. Het gaat daarbij om bodemingrepen met verstoringfactor tot breedtes tussen 0 en 6 m, buiten de weg om.

Er wordt geadviseerd om geen vervolgonderzoek te laten uitvoeren.

1.3 Afweging noodzaak verder onderzoek

Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, kan geconcludeerd worden dat de terreinen zwaar vervuild werden in het verleden. Tevens bleek uit boringen dat het terrein opgehoogd werd tot 2-2.2m dik.

Na een fase in het vooronderzoek volgt geen verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek voldoende informatie gegenereerd is om (Code van Goede Praktijk, p. 31):

1. Een archeologienota of nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staft, of;
2. Een archeologienota of nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft (doordat de geplande bodemingrepen geen impact hebben op het eventueel aanwezige erfgoed of doordat verder onderzoek van het aanwezige erfgoed geen nuttige kenniswinst zou opleveren), of;
3. Een archeologienota of nota op te maken die de noodzaak voor een archeologische opgraving staft én een plan van aanpak hiervoor biedt, of;
4. Een archeologienota of nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud in situ staft én een plan van aanpak hiervoor biedt.

Er wordt verwacht dat de locatie onder de weg een verstoord bodemarchief gaat opleveren. De weg gaat minstens terug tot het midden van de 19e eeuw. De verharding, alsook de vernieuwingen in het verleden hebben vermoedelijk een verstoring van het bodemarchief met zich meegebracht. Daarnaast zijn de bodemingrepen te beperkt om enige kenniswinst bij een archeologisch vervolgonderzoek te kunnen opleveren. Het gaat daarbij om bodemingrepen met verstoringfactor 1m-mv tot breedtes tussen 0 en 6 m, buiten de weg om (46cm-mv). Een eventueel vervolgonderzoek zou hierbij geen kenniswinst opleveren gezien de beperkte grootte van het terrein.

Op basis van bovenstaande argumentatie word een advies gegeven om de terreinen vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Hierbij rekening houdend dat de geplande werken deze diepte niet zullen bereiken, adviseert J. Verrijckt bvba om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkelingen.

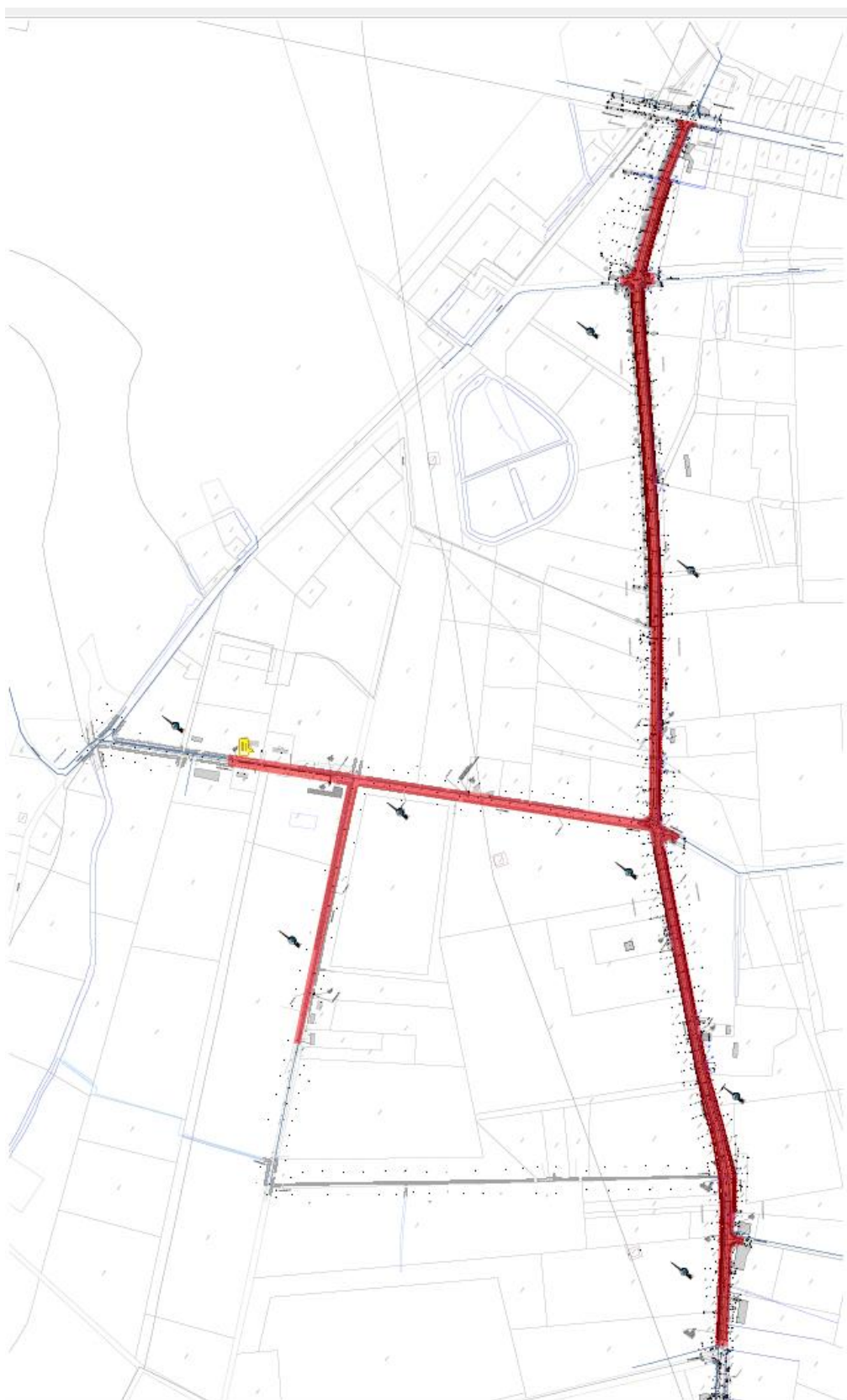
2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat er **geen vervolgonderzoek noodzakelijk** is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid en eventuele waarde van archeologisch erfgoed, het potentieel op kennisvermeerdering en de haalbaarheid van eventueel verder onderzoek.

Een doorslaggevende factor in het bepalen of verder onderzoek noodzakelijk is, is de lokale geschiedenis van het terrein. De beslissing om geen vervolgonderzoek te adviseren steunt op de volgende redenering:

- Voldoende info aanwezigheid site: Nee.
- Site aanwezig: Nee, er zijn geen aanwijzingen voor de aan- of afwezigheid van een archeologische site.
- Voldoende info over kennispotentieel en technische haalbaarheid project: Er wordt verwacht dat de locatie onder de weg een verstoord bodemarchief gaat opleveren. De weg gaat minstens terug tot het midden van de 19^e eeuw. De verharding, alsook de vernieuwingen in het verleden hebben vermoedelijk een verstoring van het bodemarchief met zich meegebracht. Daarnaast zijn de bodemingrepen te beperkt om enige kenniswinst bij een archeologisch vervolgonderzoek te kunnen opleveren. Het gaat daarbij om bodemingrepen met verstoringfactor 1m-mv tot breedtes tussen 0 en 6 m, buiten de weg om (46cm-mv). Een eventueel vervolgonderzoek zou hierbij geen kenniswinst opleveren gezien de beperkte grootte van het terrein.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

Figuur 1: Inplantingsplan.²

² Aangeleverd door de opdrachtgever.

3 LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Inplantingsplan. 7

4 BIBLIOGRAFIE

- BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek* (IVO-P). SIKB
- HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.
- TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.
- VAN GILS, M. & DE BIE, M. 2006. Steentijd in de Kempen. Prospectie, kartering en waardering van het laat-paleolithische en mesolithische erfgoed. In: COUSSERIER, K., MEYLEMANS, E. & IN 'T VEN, I. (red.), *CAI-II. Thematisch inventarisatie- en evaluatieonderzoek*. VIOE Rapporten 2, Brussel, 7-16.
- VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.
- Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.